

Výr Ulli poznává východní Krušnohoří

Jak si vyrobit herbář

www.ullihu.de

Pro začátečníka může být velmi obtížné vyznat se v mnoha druzích rostlin. Mnohé vypadají velmi podobně a mnohé lze rozeznat pouze když kvetou. Proto, abyste si usnadnili zapamatování druhů, si můžete založit tzv. herbář. Přitom ale musíte dodržovat následující pravidla:

První krok: Sběr rostlin

Samozřejmě nebudeš trhat žádné rostliny v chráněné oblasti. Chráněné oblasti byly zřízeny právě proto, aby zde se vyskytující organismy nebyly poškozovány a ničeny. Také louky a kamenné valy v širokém okolí Geisingbergu jsou chráněny.

Kromě toho existuje ještě celá řada druhů, které jsou chráněny všude, a proto nesmí být sbírány. K nim patří úpolíny, všechny orchideje, arnika a lilie. Nejlepší bude, když začneš sbírat takové druhy, které jsou všude ještě hojné. Sbíráme podle možnosti celé rostliny – od stonků až po květy. Při přenosu domů musíme dávat pozor, aby se jednotlivé části rostliny nerozpadly nebo neuvadly.

Druhý krok: Lisování

Od utrnutí rostliny až po slisování by nemělo uplynout příliš mnoho času. Doma vezmeš nejlépe starý, tlustý telefonní seznam, položíš mezi dvě stránky dva savé papíry (v nouzi také noviny) a potom mezi ně rostlinu. Přitom musíš postupovat velmi pečlivě, neboť jak rostlinu položíš, tak bude později vypadat slisovaná. Musíš tedy květy a okvětní lístky správně srovnat. Chceš přece ještě později rozeznat typické znaky rostliny a ne archivovat zelené klubko. U větších rostlin, které se celé nevejdou mezi dvě stránky, je nejlepší nadvakrát nalomit stonek – jednou dole a potom znovu nahoře. Ale slunečníci nebo něco podobného nedostaneš samozřejmě do herbáře ani potom, tady musíš důležité části rostliny lisovat zvlášť. To platí i pro listy a květy stromů.

Telefonní seznam položíš nyní na stůl a narovnáš na něj několik těžkých knih. Nyní musíš ale dávat pozor, aby rostlina mezi stránkami nezačala hnít. Ztrácí při tom svůj tvar a barvu. V prvních třech dnech musí být proto savé papíry (nebo novinový papír) denně vyměňovány, po jednom týdnu možná ještě jednou. Dokud není rostlina opravdu suchá.

Třetí krok: Přilepení a popsání

Jestliže jsme postupovali správně, měla by nyní suchá rostlina pasovat na kreslíci karton (formát A4). Měl by to být o něco silnější papír, protože při

každém ohnutí se může na něm upevněná rostlina rozdrobit.

Rostlinu opatrně upevníme několika malými, průhlednými lepícími pásky. Také při tom musí být člověk u mnoha druhů velmi opatrný, pokud je nechce poškodit. Přilepení pomocí lepící tužky nebo podobného lepidla není tak výhodné, protože se potom většinou změní barva květů a listů.

Abys později věděl(a), co jsi zde přilepil(a), musíš list ještě správně popsat. Především je to důležité, když se o herbář zajímá také někdo jiný. Možná jsi – bez toho abys to tušil(a) – našel(našla) něco vzácného – třeba si toho jednou všimne nějaký vědec a ty se proslavíš! Člověk nikdy neví!

Následující údaje musí být na každé straně:

- Naleziště (co možná nejpřesněji popsané)
- Den nálezu
- Jméno toho, kdo rostlinu našel (tedy většinou ty, to je jasné)
- Poznámky (tady může být uvedeno např. kolik rostlin tohoto druhu se tam vyskytuje, jestli na jejich květech nesáli určití motýli nebo jestli jejich listy nepožírají někteří živočichové, někdy se také při lisování o něco změní barva květů, také to by mělo být poznamenáno)
- Český název rostliny
- Latinský/odborný název rostliny (mnoho druhů má rozličné české názvy – jen vědecké označení je jednoznačné)
- Jméno toho, kdo rostlinu určil

Čtvrtý krok: Určení druhu

Při popisování jsme možná udělali krok napřed. Chceš přece vědět, o jaký druh rostliny se jedná. Můžeš samozřejmě již venku v přírodě zkusit určit, o jakou rostlinu jde. K tomu existuje mnoho různých klíčů k určování rostlin. Jen je ve většině těchto pestrých průvodců přírodou vyobrazeno pouze omezené množství druhů. A nemusí to být bezpodmínečně ty, které se vyskytují u nás. Ke správnému určení existuje potom speciální kniha. Na to ale člověk potřebuje již trochu zkušeností.

Přesto by ses měl(a) pokusit, tak přesně, jak je možné, určit v přírodě druh - nebo alespoň rod, čeleď, ke které druh patří. Jen odvahu, ty to zvládneš. Budeš-li to chtít vědět přesně, můžeš svůj herbář přinést do sídla sdružení „Grüne Liga“ a my ti rádi pomůžeme s tím, jak dále:

**Grüne Liga Osterzgebirge, Grosse Wassergasse 19, 01744
Dippoldiswalde**

Art: Moschus-Malve
Malva moschata L.

Familie: Malvengewächse

gefunden am: 20. Sept. 2005

Fundort: Bielatal bei Bärenstein,
in der Nähe der Biotop-
pflegebasis der Grünen Liga

Biotop: Bergwiese

gefunden von: Jens Weber

bestimmt von: Jens Weber